

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
АСОЦІАЦІЯ БІОБЕЗПЕКИ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ІНТЕРНЕТ-
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ БІОБЕЗПЕКИ ТА БІОЗАХИСТУ»
(Modern Problems of Biosafety and Biosecurity)**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

24 – 25 квітня 2025 року

Полтава – 2025

УДК 608.3:591.57

C91

Сучасні проблеми біобезпеки та біозахисту: збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 24-25 квітня 2025 року). Полтава: ПДАУ, 2025. – 77 с. [Електронне видання]: укр., англ.

Міністерство освіти і науки України, Державна наукова установа «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ). Посвідчення № 355 від 18 березня 2025 р. (V Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Сучасні проблеми біобезпеки та біозахисту» / Modern Problems of Biosafety and Biosecurity).

У збірнику представлені матеріали, присвячені сучасним проблемам біобезпеки та біозахисту, мікробіології, вірусології, епізоотології, ветсанекспертизи, санітарії, гігієни, актуальним проблемам ветеринарної науки і практики. Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам, викладачам закладів вищої освіти, фахівцям, які займаються проблемами біобезпеки та біозахисту, актуальними питаннями ветеринарної науки і практики.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

КРУЧИНЕНКО ОЛЕГ ВІКТОРОВИЧ – голова оргкомітету, доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки ПДАУ.

ТІТАРЕНКО ОЛЕНА ВІКТОРІВНА – відповідальний секретар оргкомітету, відповідальний редактор, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки ПДАУ.

ПЕТРЕНКО МАКСИМ ОЛЕКСАНДРОВИЧ – кандидат сільськогосподарських наук, доктор філософії з ветеринарної медицини, доцент, доцент кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки ПДАУ.

ЩЕРБАКОВА НАТАЛІЯ СЕРГІЇВНА – кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи ПДАУ, голова асоціації біобезпеки Полтавської області.

MEDVID OLGA OLEXANDRIVNA –

“BERTON”,

КОЛОМАК ІГОР ОЛЕГОВИЧ – доктор філософії, доцент, доцент кафедри нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин ПДАУ.

ПЕРЕДЕРА СЕРГІЙ БОРИСОВИЧ – кандидат ветеринарних наук, доцент, професор кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки ПДАУ.

КОНЕ МОХАМЕД СУМАНА – кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки ПДАУ.

Рекомендовано до публікації вченою радою факультету ветеринарної медицини ПДАУ (протокол № 9 від 26.05.2025 року).

ISBN 978-617-8466-26-8

Відповідальність за правильність наведених статистичних даних, фактів та посилань на інформаційні джерела несуть автори, тези публікуються мовами оригіналів.

© Полтавський державний аграрний університет, 2025

ЗМІСТ

Stetsenko V. Yu. APPLICATION OF THE MCFARLAND STANDARD AND PM TEST FOR MICROBIOLOGICAL DIAGNOSIS OF MASTITIS IN COWS	3
Водоп'янов І. Д. БЕЗПЕЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕПАРАТИВ ДЛЯ СЕДАЦІЇ ДРІБНИХ ТВАРИН	7
Євдокимов Б. В. ЗООНОЗИ В УМОВАХ ВІЙНИ: СКАЗ ЯК НЕБЕЗПЕЧНА ІНФЕКЦІЯ ДЛЯ ЛЮДЕЙ ТА ТВАРИН	9
Зажарський В. В., Сосницька А. О., Бібен І.А. ПОРІВНЯЛЬНЕ ВИВЧЕННЯ ПРОБІОТИЧНОЇ АКТИВНОСТІ МΥСОВАСТЕРІУМ VACCÆE ТА СУПУТНЬОЇ ПРОКАРІОТИЧНОЇ МІКРОФЛОРИ	12
Захарченко Н. Ю. ЗООНОЗНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВІРУСУ NIPAN: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ ONE HEALTH-ПІДХОДУ	16
Ільченко М. О., Шаферівський Б. С. НАСЛІДКИ ЗАСТОСУВАННЯ БІОЛОГІЧНОЇ ЗБРОЇ	20
Киричко О. Б., Байбарак В. О. БІОБЕЗПЕКА ПРИ ЗАБОРІ КРОВІ У КОНЕЙ	22
Книш В. В., Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О. ЗООНОЗНИЙ ПОТЕНЦІАЛ І ЕПІДЕМІОЛОГІЯ ЛЯМБЛІОЗУ В СВІТІ	24
Коне М. С. ЕПІЗООТОЛОГІЧНІ ДАНІ ТА ЛІКУВАННЯ ІНФЕКЦІЙНОГО ГЕПАТИТУ СОБАК В ТОВ «БІОЦЕНТР» М. ПОЛТАВА	27
Корзун Д. С., Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О. ТОКСОКАРОЗ – НЕБЕЗПЕЧНИЙ ЗООАНТРОПОНОЗ: СУЧАСНИЙ СТАН ПРОБЛЕМИ	30
Кострубін М. В. ВИВЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕРАПЕВТИЧНИХ ПІДХОДІВ ПРИ ГЕРПЕСВІРУСНОМУ РИНОТРАХЕЇТІ КОТІВ	33
Кручиненко О. В., Бондаревський І. Л. ПОРІВНЯННЯ ХІМІЧНИХ ПРЕПАРАТИВ У ЯКОСТІ ДЕЗІНВАЗІЙНИХ ЗАСОБІВ ПРОТИ ЯЄЦЬ СТРОНГІЛІДНОГО ТИПУ В ОВЕЦЬ	37
Кручиненко О. В., Петренко М. О., Гетья Т. А. АНАЛІЗ РІЧНОЇ ДИНАМІКИ ЕПІЗООТИЧНОГО ПРОЦЕСУ КОЛІБАКТЕРІОЗУ ПОРОСЯТ ТА ПОРІВНЯННЯ ЛІКУВАЛЬНИХ СХЕМ ДЛЯ БОРОТЬБИ З ХВОРОБОЮ В УМОВАХ СВИНОКОМПЛЕКСУ	41

Кручиненко О. В., Тихорецька К. А.	
ПОШИРЕННЯ ПАРВОВІРУСНОГО ЕНТЕРИТУ СОБАК В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ «МАХВЕТ» М. ПОЛТАВА	45
Ландар Д. Ю., Яценко Д. С.	
АСПЕКТИ БІОБЕЗПЕКИ ТА БІОЗАХИСТУ	48
Ліненко А. О., Канівець Н. С.	
СКАЗ У СВІЙСЬКИХ СОБАК	52
Петренко М. О., Величко А.В.	
КЛІНІЧНИЙ ПРОЯВ КОЛБАКТЕРІОЗУ ТЕЛЯТ НА ТВАРИННИЦЬКОМУ КОМПЛЕКСІ (МОЛОЧНОГО НАПРЯМКУ)	54
Супруненко Д. О.	
АФРИКАНСЬКА ЧУМА СВИНЕЙ: СУЧАСНИЙ СТАН ПОШИРЕННЯ І ВИКЛИКИ ДЛЯ СВИНАРСТВА В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	58
Супруненко К. В., Каришева Л. П., Дворська А. М.	
БІОБЕЗПЕКА ТА ПРИНЦИПИ ONE HEALTH У КОНТЕКСТІ ГАСТРОЕНТЕРАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У АЛЬПАК: ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ФЕРМЕРІВ	61
Тітаренко О. В., Галушко І. А.	
БІОТЕХНОЛОГІЇ ВИГОТОВЛЕННЯ ВАКЦИН ДЛЯ ГІДРОБІОНТІВ	64
Тітаренко О. В., Киричко О. Б.	
ЗАСОБИ БІОЗАХИСТУ ГІДРОБІОНТІВ У АКВАРІУМІ	66
Тітаренко О. В., Микитенко А. О.	
АФРИКАНСЬКА ЧУМА СВИНЕЙ: БІОЛОГІЯ ЗБУДНИКА ТА ЗАСОБИ СПЕЦИФІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ	68
Туль О. І.	
ВПЛИВ ВІРУСУ ГЕРПЕСУ (СНУ-1) НА РЕПРОДУКТИВНУ СИСТЕМУ СОБАК	71
Щербакова Н. С., Передера С. Б., Медвідь О. О.	
МОНІТОРИНГ ВАД КОВБАСНИХ ВИРОБІВ, ЩО ВИНΙΚАЮТЬ В ПРОЦЕСІ ЗБЕРІГАННЯ	73

Література:

1. Бобирьов В.М., Дворник В.М., Девяткіна Т.О. Основи біоетики і біобезпеки, 2020. 248 с.
2. Головацький О. О. Біотероризм: особливості та тактика протидії. Південноукраїнський правничий правопис. 2016. № 1. С. 18–20.
3. Запорожан В.М., Аряєв М.Л. Біоетика та біобезпека: підручник. Київ: Здоров'я, 2013. 288 с.
4. Новосельська Л.П., Іващенко Т.Г., Ганзюра В.П., Кулінич О.П. Основи біобезпеки: навч. посіб. Київ: Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 180 с.
5. Біологічна зброя, як засіб масового знищення людей. URL: http://www.esc.lviv.ua/bioloichna-zbroya-yak-zasib_masovoho-znyschennya-lyudej/ (дата звернення 27.03.2025 р.).

БІОБЕЗПЕКА ПРИ ЗАБОРІ КРОВІ У КОНЕЙ

Киричко О. Б., к.в.н., доцент

Байбарак В. О., здобувач вищої освіти ОКР Магістр

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

olena.kyrychko@pdau.edu.ua

Актуальність проблеми. В умовах сучасного тваринництва та ветеринарної медицини питання біобезпеки є надзвичайно актуальними. Вони стосуються навіть загальноприйнятих ветеринарних маніпуляцій і включають в себе принципи гігієни, асептики, антисептики, а також дотримання правил безпечної роботи з біологічним матеріалом [1-4].

Забір крові у коней є однією з рутинних, але водночас потенційно ризикованих процедур як для ветеринарного фахівця, так і для самої тварини. Недотримання правил біобезпеки може призвести до передачі збудників інфекцій, травмування персоналу або коня, а також до недостовірних результатів лабораторних досліджень. Тому знання та дотримання принципів біобезпеки під час відбору крові мають ключове значення для забезпечення здоров'я як тварин, так і людей [1, 2, 5, 6].

Метою роботи став аналіз основних принципів біобезпеки при проведенні процедури забору крові у коней, вивчення потенційних ризиків для тварин і персоналу, а також формування навичок дотримання ветеринарно-санітарних вимог у практичній діяльності.

Забір крові потребує ретельної підготовки. Перед маніпуляцією необхідно оцінити клінічний стан коня, наявність ознак інфекційних захворювань, темперамент тварини та її реакцію на людей. До коней треба підходити впевнено, сміливо і водночас обережно. Кінь повинен побачити людину, яка підходить до нього. Не можна робити різких рухів та видавати голосних звуків, щоб не налякати тварину, і таким чином, не викликати безумовні захисні рефлекси.

Агресивні або збуджені коні потребують спеціальних умов утримання або навіть легкої седациї. Тварину фіксують в стоячій положенні. Фіксація може здійснюватися за допомогою шлей, носового хомута, вуздечки або прив'язування. У деяких випадках доцільне залучення асистента [2, 5, 6].

Для забору крові треба здійснити вибір чистого, добре освітленого місця.. Надзвичайну важливість має стерильність голок, шприців, пробірок [2, 5-6].

Заздалегідь визначається форма відбору крові: з антикоагулянтом для дослідження цільної крові та приготування плазми або без нього – для отримання сироватки. Утилізація використаного інструментарію проводиться відповідно до санітарно-епідеміологічних норм [5, 6].

Значення мають індивідуальні засоби захисту персоналу. Під час різних маніпуляцій мають бути одягнені медичні рукавички, халат або комбінезон, , а в деяких випадках – захисні окуляри, маска чи щиток для обличчя, чоботи. Руки повинні бути вимиті. Індивідуальні засоби захисту захищають ветеринарного фахівця від можливого інфікування збудниками хвороб, які передаються через кров. Якщо під час роботи було пошкоджено рукавички, то вони мають вилучені та замінені на нові, як тільки є можливість [5, 6].

Найчастіше кров у коней відбирають із яремної вени. Перед пункцією шкіру обробляють антисептиком. Попередньо ділянку шкіри на шиї треба підстригти та протерти, щоб прибрати бруд. Голову тварині піднімають, а вену притискають пальцем (на 5-7 см нижче проколу). Голка вводиться під кутом приблизно 45 градусів. Забір здійснюється плавно, щоб уникнути гемолізу .

Після забору місце пункції обробляється антисептиком. На місце уколу при необхідності накладають стерильну серветку або пластир. Важливо спостерігати за твариною ще деякий час після процедури [2, 5, 6].

Використані голки, шприци, рукавички та інші матеріали збираються в спеціальні контейнери. Утилізація матеріалів проводиться згідно з прийнятими ветеринарними та санітарними нормами поводження з біологічними відходами [1-4].

Під час забору крові існує ризик передачі таких збудників, як віруси (наприклад, вірусний артеріїт коней, грип тощо), бактерії (лептоспіроз, бруцельоз, хламідіоз та інші), паразити та гриби. Важливо при цьому враховувати епізоотичну ситуацію в регіоні [1, 3, 4].

Постійне навчання ветеринарних спеціалістів та технічного персоналу з біобезпеки дозволяє зменшити кількість помилок та інцидентів, пов'язаних із забором крові та іншими інвазивними процедурами [1-2].

Висновки. Дотримання принципів біобезпеки при заборі крові у коней є необхідною умовою забезпечення ефективної та безпечної ветеринарної практики. Це не лише знижує ризик інфікування та ускладнень, але й сприяє підвищенню довіри власників тварин до ветеринарної служби. Кожен етап – від підготовки до утилізації – має проводитися з урахуванням як етичних норм, так і законодавчих вимог.

Література:

1. Положення про біобезпеку факультету ветеринарної медицини Національного університету біоресурсів і природокористування України. К.: НУБіП України, 2025. 16 с
2. Правила відбору зразків патологічного матеріалу, крові, кормів, води та пересилання їх для лабораторного дослідження: затверджено: Головою Державного департаменту ветеринарної медицини Мінсільгосппроду України від 15 квітня 1997 р. № 15-14/111 URL: [https://gudpss-zp.gov.ua/post/77/Pravila_vidboru_zrazkiv_patologichnogo_materialu, krovi, kormiv, vodi_ta_peresilannya_yih_dlya_laboratornogo_doslidjennya.docx](https://gudpss-zp.gov.ua/post/77/Pravila_vidboru_zrazkiv_patologichnogo_materialu,_krovi, kormiv, vodi_ta_peresilannya_yih_dlya_laboratornogo_doslidjennya.docx)
3. Правила влаштування і безпеки роботи в лабораторіях (відділах, відділеннях) мікробіологічного профілю : ДСП 9.9.5.-080-02. К.: МОЗ України, Державна санітарноепідеміологічна служба, 2002. 39 с.
4. Laboratory biorisk management: European committee for standartization. Brussels, Belgium. CEN, 2011. 46 p.
5. Standard Operating Procedure: Blood Collection in the Horse. Virginia Tech, 2017. 4 p.
6. Standard Operating Procedure: Blood Collection – Horses. Animal Ethics Committee Research Integrity Unit, 2024. URL: https://cdn.csu.edu.au/_data/assets/pdf_file/0006/4273089/SOP-6.14-Blood-Collection-Horses-SOP096-.pdf

ЗООНОЗНИЙ ПОТЕНЦІАЛ І ЕПІДЕМІОЛОГІЯ ЛЯМБЛІОЗУ В СВІТІ

Книш В. В., здобувач вищої освіти ступеня магістр,
Мельничук В. В., д. вет. н., професор,
Євстаф'єва В. О., д. вет. н., професор,
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава,
melnichuk86@ukr.net

Актуальність проблеми. Лямблії – це кишкові найпростіші, які зустрічаються у широкому спектрі тварин-господарів (птахів, рептилій і ссавців). У ссавців інвазія викликається видом *Giardia duodenalis* (синонім *G. lamblia* та *G. intestinalis*). Збудник *G. duodenalis* поширений у всьому світі, де показники екстенсивності інвазії коливаються в межах 2–7 % у розвинених країнах і може досягати понад 30 % у країнах з низьким і середнім рівнем доходу [1, 2]. Тому, актуальним є проведення літературного аналізу сучасного стану проблеми лямбліозу.

Хоча система водопостачання є основним джерелом передачі *G. duodenalis* під час спалахів, в ендемічних районах пряма передача має велике епідеміологічне значення. Велике геномне різноманіття, виявлене у виду *G. duodenalis*, означає, що його підвиди називаються генотипами. Перші поділи в генотипах *G. duodenalis* проводилися відповідно до специфічності хазяїна, в якому він паразитує. Цей поділ було підтверджено характеристиками паразита,